

**Norges
Handelshøyskole**

<http://www.nhh.no/sam/debatt/>

**Institutt for
samfunnsøkonomi**

Helleveien 30
5045 Bergen

**SAMFUNNSØKONOMISK
DEBATT
SØD-11/11**

ISSN: 1502-5683
2011

Verre enn før?

av

Hans Jarle Kind og Lars Sørgard

Publisert i: *Dagens Næringsliv*, 28.06.2011

Synspunkter og konklusjoner som fremkommer er forfatterens egne.

SKRIFTSERIEN - SAMFUNNSØKONOMISK DEBATT

Skriftserien Samfunnsøkonomisk Debatt utgjør et supplement til den tradisjonelle "reprint" serien ved Institutt for Samfunnsøkonomi ved NHH. Mens reprint serien omfatter publiserte artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter, er Samfunnsøkonomisk Debatt primært rettet mot mindre omfattende og mer debattorienterte bidrag. Bidragene omfatter eksempelvis artikler fra norske fagtidsskrifter, kronikker og debattinnlegg med faglig forankring samt foredrag og temaforelesninger i fulltekst.

■ ■ ■ Det er større grunn til å være kritisk til selve innholdet i fotballavtalen enn måten den ble til på, hevder **Hans Jarle Kind** og **Lars Sjørgard** ved NHH.

Verre enn før?

INNLEGG Medier

Canal+ har kjøpt medierettighetene til 6 av 8 tippkamper i perioden 2013-2016. De fikk tilslaget uten at noen andre aktører fikk anledning til å komme med bud. Måten de kjøpte rettighetene på har blitt sterkt kritisert fra flere hold. Det er imidlertid etter vår mening enda større grunn til å være kritisk til selve innholdet i avtalen. Ihvertfall hvis vi bryr oss om konsekvensene for fotballseerne, og ikke bare er opptatt av at Fotball Media AS skal få størst mulig profit.

La oss minne om den tidligere fotballavtalen. I Norge hadde vi i 2009 og 2010 en fotballavtale som var helt unik sammenlignet med andre land. Det var konkurranse om å vise hver enkelt kamp til oss seere. På web kunne en velge mellom ulike tilbydere, for eksempel kjøpe en bestemt kamp enten av TV 2 eller av VGTV. Alternativt kunne en kjøpe kampen på IP TV av Lyse Tele eller på vanlig TV av TV 2. Følgelig var det en periode ulike aktører som stod for salg av fotballkamper på hver av de tre plattformene TV, web og IP TV. Det var til og med konkurranse innad på webplattformen. Det sistnevnte ga seg tydelig utslag i form av lavere priser. Fra 2011 er det justeringer i den nåværende avtalen, og det er nå kun TV 2 som sender på web tv via TV 2 Sumo.

Den nye avtalen for perioden 2013-2016 er en total reverseering av den konkurransen om enkeltkamper som det ble åpnet for i den avtalen som startet i 2009. Nå har Canal+ kjøpt rettighetene til både TV, web, IP TV og mobil for 6 av 8 kamper. Beløpet de har betalt er svært høyt, er vi blitt fortalt, og en høy pris er begrunnelsen fra Fotball Media AS for å si ja til dette tilbudet. Canal+ har i realiteten kjøpt seg enerett for de aktuelle kampene på alle relevante plattformer, og dermed stoppet mulighetene for at andre plattformer som IP-TV og web TV kan vokse frem som gode alternativer til vanlig TV. Ut fra et slikt

KAMPEN OM FOTBALLEN. I Norge hadde vi i 2009 og 2010 en fotballavtale som var helt unik sammenlignet med andre land, skriver innsenderne. Bildet er fra kampen mellom Brann og Hønefoss i Bergen ifjor. Foto: Marit Hommedal, Scanpix

perspektiv er det ikke så overraskende at de har vært villige til å betale en høy pris. Dersom man får løfte om en monopolstilling, har man selvfølgelig høy betalingsvillighet. Dette er Fotball Media AS fullt klar over, og høster fruktene. Canal+ på sin side kan etter å ha kjøpt rettighetene snu seg rundt og selge kampene til oss seere, uten frykt for at vi kan gå andre steder å se kampene.

Fotball Media AS vil selvsagt hevde at dette er konkurranse. Ett av argumentene er at Canal+ ikke har alle rettighetene, nærmere bestemt har de rettighetene til kun 6 av 8 kamper. Det er liten trøst for meg som fotballinteressert seer som er opptatt av enkeltkamper. Jeg ønsker at tilbyderne skal konkurrere om å gi meg mulighet til å se Brann-Rosenborg, og det er da liten trøst i å vite at det er et annet TV-selskap som skal vise kampen Stabæk-Start. Hvis kampene spilles på ulikt tidspunkt i tillegg, er det enda mindre grad av mulig konkurranse mellom de ulike selskapene. Da blir det rett og slett ikke konkurranse om oss seere, i motsetning til det som var tilfelle når vi hadde mulighet til å se samme kamp live på ulike plattformer.

Det har også vært hevdet at det faktisk at en ny aktør nå overtar rettighetene, er et bevis på at det er konkurranse. Ja, det er konkurranse. Om rettig-

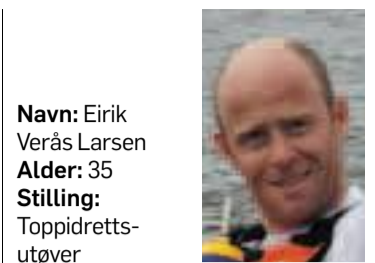
hetene. Men igjen er det liten trøst i det for oss seere. Canal+ har kjøpt seg en monopolstilling, og for meg som kunde er det ikke mye trøst i at en sterk stilling for TV 2 er byttet ut med en monopolstilling for Canal+. En kan endog lure på om dette alternativet er enda verre enn en tilsvarende avtale med TV 2 ville vært. Det skyldes at Canal+ ventelig vil legge flere kamper på betal-TV enn det TV 2 ville gjort, siden det kan ha en egenverdi for en allmennkringkaster som TV 2 å ikke stenge publikum ute gjennom seerbetalning for hver enkelt kamp. Riktignok er alle reklamepausene på TV 2s hovedkanal irriterende, men fotballkamper blir ikke avbrutt for å sende reklame. Derfor vil nok svært mange foretrekke å se kampene på reklame-TV i stedet for på en betalingskanal, selv om det betyr at man blir belemret med reklame i pausen mellom første og annen omgang.

Et annet «forsvar» for avtalen mellom Fotball Media AS og Canal+ er at lengden på avtalen, tre år, er så begrenset at det ikke er noe problem. Etter vår mening er dette en grunnleggende misforståelse. Riktignok kan TV 2 eller andre aktører ha muligheter til å overby Canal+ i neste avtaleperiode, slik at det blir konkurranse om rettighetene også i fremtiden. Det er bra for Fotball Media AS, men det

betyr ingen ting for prisene jeg må betale som seer at jeg over tid kanskje må forholde meg til ulike monopolister. Når Canal+ skal bestemme hvor mye det skal koste å se Brann-Rosenborg i 2013, spiller det ingen rolle hvor mye TV 2 eventuelt vil ta for å vise Brann-Rosenborg i 2016. Canal+ er uansett monopoltilbyder av kampen i 2013, uavhengig av hvor mange år fremover i tid avtalen med Fotball Media AS varer.

Avtalen som startet i 2009 var helt unik, da den åpnet for at flere aktører konkurrerte om å tiltrekke seg seere til hver enkelt fotballkamp. Konkurransetilsynet har studert fotballavtalen, og funnet at denne avtalen til fordel for oss forbrukere førte til et større produktutvalg og lavere priser. De peker blant annet på at avtalen har stimulert til innovasjon rundt fotballproduktet, og en utvidet konkurranseflate mellom web-tv og vanlig TV. Problemet nå er at når én aktør eier rettighetene på samtlige plattformer, vil denne aktøren ikke ha noen interesse av at de ulike plattformene stjeler seere fra hverandre. Følgelig kan en slik enerett hemme utviklingen av fotballproduktet på nye plattformer slik som IP TV og web TV.

■ *Hans Jarle Kind og Lars Sjørgard er professorer ved Norges Handelshøyskole (NHH).*

Navn: Eirik Verås Larsen
Alder: 35
Stilling: Toppidrettsutøver

PÅ NATTBORDET

- Det er Dagens Næringsliv som ringer for å snakke om dine sikkert utmerkede lesevaner.
- Javel.
- Første spørsmål er alltid «hva har nettopp du på nattbordet»?
- Akkurat nå holder jeg på med «Verdensmestrene». Jeg har vel lest en hundre sider.
- Av Henrik Langeland, om fire familier som opplever verden fra hver sin kant med utgangspunkt i året 1982. Hva synes du?
- Jeg er ikke så veldig fornøyd hittil. Det er bare historie og lite handling.
- Siden hendelsen nevnes i boken fristes man til å ta opp igjen en gammel spaltegjenganger: Hvor var du da Brå brakk staven?
- Det vet jeg ikke. Jeg var ikke så gammel da, så det kan jeg rett og slett ikke huske.
- Hender det ofte at du leser nyere, norsk skjønnlitteratur som dette?
- Jeg gjør nok egentlig ikke det. For det meste tar jeg med meg bøker fra bokhandelen når jeg er ute og reiser, gjerne en pockebok. Det varierer hva det blir, men det blir mye krim.
- Noe spesielt underbruk av genren du liker særlig godt? Noen har bestemte kjønnspreferanser på forfatteren. Nordisk? Tyrkisk?
- Særlig Jan Guillou. Han har skrevet noen bøker som er veldig bra.
- Eirik Verås Larsen, ville han vært en god etterforsker, eventuelt en hardbarket kriminell?
- Det vet jeg ikke. Det har jeg rett og slett ingen formening om.
- Du er aktuell nå i arbeid med planlegging av Oslofjordløpet, som denne avis sier vil bli «Oslo svar på kajakkløpet i Blindleia». Leser du mye om padling?
- Jeg leser veldig lite om padling. Ingenting, vil jeg si.
- Det er kanskje også sjelden at leger leser legeromaner.
- Det vet jeg ikke noe om. Men litt av poenget med å lese bøker er å drømme seg vekk i noe helt annet.
- Hva gjorde inntrykk av det du leste i barndommen?
- Jeg husker at da jeg begynte å lese var det disse bøkene om Hardygutten, som de heter. Da var det plutselig en annen verden som åpnet seg.
- Du er ikke alene.

■ E-post: etterbors@dn.no Kontaktpersoner: Sarah Sørheim sarah.sorheim@dn.no og Espen Hauglid espen.hauglid@dn.no

■ DN betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.

■ Bidrag som ikke er bestilt, honoreres ikke. Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4000 tegn (cirka 700 ord). Underinnlegg/replikk: Maks 1000 tegn (cirka 200 ord).

Dagens Næringsliv

Sentralbord 22 00 10 00

Kundeservice 815 11 815

Annonse 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

REDAKSJONEN etter kl. 16.30

Desken: 22 00 13 30

EtterBørs: 22 00 10 05

Feature: 22 00 13 51

Finans/næringsliv: 22 00 13 64

Foto: 22 00 13 07

Livsstil: 22 00 13 73

Nyhetsjef: 24 10 14 30

Politikk/økonomi: 22 00 13 93

Utenriks: 22 00 13 65

REDAKSJONER UTENFOR OSLO

Kristiansand: 38 07 13 00

Stavanger: 51 85 81 11/13

Trondheim: 91 60 02 17

Tromsø: 77 66 56 65

REDAKSJONER UTENLANDS

Bangkok: +66 7622 5970

London: +44 20 8241 9494

New York: +1 917 544 3865

TELEFAKS OSLO

Abonnement: 22 00 10 60

Administrasjonen: 22 00 10 10

Annonse: 22 00 10 70

Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10

TELEFAKS UTENLANDS

Bangkok: +66 762 34580

TELEFAKS UTENFOR OSLO

Bergen: 55 31 65 92

Kristiansand: 38 07 08 30

Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02

Tromsø: 77 66 56 78

E-POST

annonse@dn.no

kundeservice@dn.no

redaksjonen@dn.no

www.dnavis.no

Utkommet i serien Samfunnsøkonomisk Debatt 2011

- 01/11** Mars, Kurt R. Brekke, Tor Helge Holmås og Odd Rune Straume, “Norge er blant de billigste landene i Europa”, *Bergens Tidende*, 17.3.2011.
- 02/11** April, Lars Sjørgard, “Misforstått matmakt”, *Dagens Næringsliv*, 20.4.2011.
- 03/11** Mai, Rolf J. Brunstad, Ivar Gaasland og Erling Vårdal, “Ti myter om jordbruk”, *Aftenposten*, 4.5.2011.
- 04/11** Mai, Ola H. Grytten, “Norge har vært fremstilt som et fattig land i Europa, men dette stemmer ikke med forskernes bilde av velstandsutviklingen”. *Bergens Tidende*, 15.5.2011.
- 05/11** Mai, Rolf Brunstad, Ivar Gaasland, Klaus Mittenzwei og Erling Vårdal, “Modeller i jordbruket”, *Nationen*, 23.5.2011.
- 06/11** Juni, Rolf J. Brunstad, “På samme side av bordet?”, *Samfunnsøkonomen* (leder), nr. 5, 2011.
- 07/11** Juni, Tommy Staahl Gabrielsen og Lars Sjørgard, “Matmakt til besvær”, *Samfunnsøkonomen* nr. 5, 2011, s. 4-10.
- 08/11** Juni, Einar Hope, “Offentlig regulering og politisk styring”, *Samfunnsøkonomen* nr. 5, 2011, s. 11-13.
- 09/11** Juni, Ola H. Grytten, “Kina – økonomisk destabilisator”, *Velsignet Helg*, 25.6.2011.
- 10/11** Juli, Ola H. Grytten, “Finnes en vei ut av krisen for Hellas?”, *Bergens Tidende*, 3.7.2011.
- 11/11** Juli, Hans Jarle Kind og Lars Sjørgard, “Verre enn før?”, *Dagens Næringsliv*, 28.6.2011.